LAWO CLASSICS

CD I

01: ECCE LIGNUM CRUCIS (SE KORSETS TRE) 05:13
02: DET NÆRMET SEG NÅ HØYTIDEN 07:15
03: SÅ KOM DEN DAGEN 03:04
04: DA TIDEN VAR INNE 03:50
05: NÅ BLE DET EN STRID 09:15
06: SÅ GIKK HAN UT 04:35
07: MENS HAN ENNÅ TALTE 11:43
08: EGO PROPTER TE FLAGELLAVI (JEG SLO FOR DIN SKYLD) 12:29

CD II

01: SÅ FØRTE DE HAM BORT 09:10
02:DET VAR ALLEREDE DEN SJETTE TIME 09:24
03: DET VAR EN RÅDSHERRE VED NAVN JOSEF 02:00
04: CRUCEM TUAM ADORAMAUS, DOMINE (DITT KORS HYLLER VI, HERRE) 04:24

RECORDED IN BERGEN CATHEDRAL ON 29 MARCH AND 12-14 JUNE 2009 / BOOKLET NOTES: KJELL MØRK KARLSEN AND MANGNAR MANGERSNES / ENGLISH TRANSLATION: INGUNN LUNDE / PRODUCER: ARILD ERIKSTAD BALANCE ENGINEERS: GUNNAR HERLEIF NILSEN AND HAAKON GUNBY / PRODUCTION STUDIO, NRK, BERGEN MASTERING: LAWO / COVER DESIGN: BLUNDERBUSS / COVER PHOTO: ARCHIVE / RETOUCH: BLUNDERBUSS THIS RECORD HAS BEEN MADE POSSIBLE WITH SUPPORT FROM: MUNICIPALITY OF BERGEN, HORDALAND COUNTY, PER GRIEG, ARTS COUNCIL NORWAY

KJELL MØRK KARLSEN

ST. LUKE PASSION

BERGEN DOMKANTORI • MAGNAR MANGERSNES

KJELL MØRK KARLSEN

Organisten og komponisten Kjell Mørk Karlsen er en av de mest produktive og aktede skikkelser i norsk kulturliv, med et sterkt engasjement kunstnerisk så vel som organisatorisk.

Mørk Karlsen vokste opp i en musikerfamilie. Han begynte sin utdanning som organist hos sin far i 14-årsalderen og fortsatte senere som elev ved Musikkonservatoriet i Oslo, hvor han avla organist- og kantoreksamen i 1968. I 1980–81 studerte han orgel hos Finn Viderø i København.

Med basis i blokkfløyte og obo utviklet Mørk Karlsen i løpet av 1960-årene ferdigheter på bl.a. krumhorn og skalmeieinstrumenter (pommer osv.) og etablerte ensemblevirksomhet på tidligmusikkens område. 1969 ble Pro Musica Antiqua, Oslo startet. Med dette ensemblet drev han pionerarbeid innen musikk fra tidlig middelalder, gotikken og renessansen med tallrike konserter, seminarer, foredrag m.m. Ensemblet var i virksomhet frem til 1974.

I årene 1965–73 var Mørk Karlsen aktiv som organist, cembalist og kammermusiker i hovedstadens musikkliv, og han var særlig knyttet til musikkmiljøet i Oslo domkirke. Samtidig var han fast organist for NRKs guttekor, Sølvguttene. I 1965–69 var han dessuten fast engasjert tangentspiller (klaver, celesta, cembalo og orgel) i Oslo Filharmoniske Orkester. Ellers har han ofte vært benyttet som studiomusiker i NRK. Han var ansatt som timelærer i blokkfløytespill ved Musikkonservatoriet i Oslo fra 1969 til 1970, og samme sted virket han som lektor med undervisning i orgelspill, praktisk kor- og instrumentalarbeid (kantoripraksis) og blokkfløytespill fra 1970 til 1973. I perioden 1974–76 underviste han i kirkemusikkfag og blokkfløytespill ved Norges musikkhøgskole, og i 1978–80 ved Rogaland musikkonservatorium. Han har ellers gjennomført flere pedagogiske konsertopplegg for Rikskonsertene og medvirket i undervisningsprogrammer i radio og fjernsyn.

Perioden 1967–73 var Mørk Karlsen organist i Greverud kirke i Oppegård, 1973–78 domorganist i Tønsberg, 1978–81 domorganist i Stavanger og 1981–89 organist i Sør-Fron i Gudbrandsdalen. Han studerte i Finland i 1983–84 og virket da som kantor i en menighet i Helsingfors. Fra 1990 til 1995 var han organist i Slemmestad, og siden 1995 har han vært organist i Asker kirke.

Organistvirksomheten har i alle år vært svært aktiv og omfattende. Et rikt korarbeid er blitt etablert, og ved siden av den daglige liturgiske tjeneste har Mørk Karlsen gjennomført en mengde orgelkonserter, musikkandakter, korkonserter,

KJELL MØRK KARLSEN
(FOTO: TOR HØVIK, BERGENS TIDENDE)

koralaftener og liturgiske kvelder. Som orkesterdirigent har han ledet mange oratoriekonserter, både med klassiske standardverk og med nyere norske verk. Som orgelutøver har han holdt konserter i Norge, Sverige, Danmark og Nederland, samt en rekke konserter, særlig med norsk musikk, sammen med trompeteren Bjarne Volle.

Mørk Karlsen fattet interesse for komposisjon allerede i 14–15-årsalderen, da faren ga ham i oppdrag å skrive av en del eldre korverk av komponister som Schütz og Praetorius og forsyne dem med norske tekster. Denne nærkontakten med den klassiske vokalpolyfonien har senere hatt stor betydning for hans komponistvirke. Viktig var også den tidlige tilknytningen til Musica Sacra-bevegelsen, hvor bl.a. komponisten Egil Hovland i 1960-årene var en sentral skikkelse med sin nyskapende kirkemusikk. Sin teoretiske grunnutdanning fikk Mørk Karlsen på Musikkonservatoriet i Oslo, med organistutdanningen. Viktig her var studiene i kontrapunkt med Jon Lammetun. Under studieåret i Helsingfors mottok han vesentlige impulser fra komponisten Joonas Kokkonen.

Mørk Karlsens virksomhet som utøver av musikk fra praktisk talt hele den klassiske musikkhistorien har gitt ham kunnskaper om ulike satsteknikker og stilarter. Årene som orkestermusiker har gitt innsikt og skolering i instrumentasjon og orkesterbehandling, og tjenesten i operaorkesteret, med fremføring av dramatiske verk med store utladninger, har hatt betydning for ham som musikkdramatiker. Mye av hans komponistvirke har sprunget ut av hans ståsted som praktisk arbeidende kirkemusiker på luthersk grunn. Dette gjenspeiles i de tekster som er blitt benyttet i ulike sammenhenger, bl.a. i den store samlingen med hundre motetter til kirkeåret (opus 56). Arbeidet med motettene har fulgt ham i tretti år og kan betraktes som komponistens musikalske testament når det gjelder det liturgisk-musikalske arbeidet. Videre har arbeidet med et mer samtidsrettet musikkuttrykk innen den liturgiske musikken vært et hovedanliggende for ham.

Tidligere tiders musikk, som gregoriansk sang, den norske folkemusikkarven og Palestrinas polyfoni, har vært viktige inspirasjonskilder for Kjell Mørk Karlsens komponistvirke.

En lang rekke av Mørk Karlsens verk er bestillingsverk og komponistoppdrag fra innenlandske og utenlandske kulturinstitusjoner. Han har vunnet flere priser og komponistkonkurranser. I tillegg til et meget aktivt liv som kirkemusiker og komponist har han hatt flere tillitsverv i sentrale faglige, kirkelige og kulturelle organisasjoner.

UTVALGTE VERK

1965–72: Missa brevis, op. 10 nr. 1; Tre koralsonater, op. 13 nr. 1, 2, 3; Magnificat noni toni, op. 14; Salme 98, op. 24 nr. 1

1973–81: Jeremias' klagesanger, op. 25; Konsert for orgel og symfonisk janitsjar, op. 28; Salme 90 for dobbelt kor, kammerorkester og orgel, op. 20; Kors og lilje, op. 34; Sonate for trompet og klaver, op. 40; Juleoratorium, op. 57

1982–90: Magnificat 2, op. 63; Strykekvartett nr. 1, op. 73; Symfoni for stort orkester, op. 70; Sinfonia da Requiem, op. 73; Symfoni nr. 3; Lilja; Musica decima; Sonata mesto, op. 96

1991–: Johannespasjonen, op. 100; Sonata nova, op. 101; Missa nova, op. 104; Kristusmeditasjoner, op. 121; Triptycon, op. 129; St. Halvards litani, op. 130; Konsert for fiolin og orkester, op. 135; Sinfonia da camera (Symfoni nr. 9) for 2 solofioliner og kammerorkester, op. 145; Hellige vinduer, oratorium for blandet kor, orgel, slagverk, sopran- og fløytesolo og tekstleser, op. 146; O magnum mysterium, et juleoratorium for blandet kor, tekstleser og orgel, op. 147; Om jeg nød gudinners rang, et kirkespill om Dorothe Engelbretsdatter for div. kor, instrumenter og skuespillere, op. 150; Daughter of Jephthah, konsert for cello og orkester, op. 152; Lukaspasjon for blandet kor, orgel og lesning, op. 153; The light from an angel, trio for fiolin, cello og piano, op. 154; Åpenbaringsmeditasjoner for orgel solo, op. 155

Utdrag fra en artikkel i Norsk Biografisk Leksikon, bind V, Oslo 2002, gjengitt med tillatelse fra Kunnskapsforlaget.

Magnar Mangersnes

LUKASPASJONEN

Kjell Mørk Karlsens verk Lukaspasjonen ble skrevet i 2006 og har opusnummer 153. Det er Jesu lidelseshistorie slik den er fortalt i Lukasevangeliets kap. 22 og 23 som danner det tekstlige hovedmaterialet, og denne pasjonsteksten resiteres med underliggende orgelsekvenser. I noen grad forekommer det også selvstendige og mer konserterende orgelpartier som er med på å understreke handlingens dramatiske forløp.

Som kommentar til evangelieteksten har verket i alt ni større latinske korhymner. I kordelene er tekstmaterialet hentet fra den gammelkirkelige langfredagsliturgien som fortsatt er i bruk i katolsk gudstjenestetradisjon. Her finner vi blant annet korshyldningsvers som "Ecce lignum crucis" (Se korsets tre) og "Dulce lignum dulces clavos" (Sæle kors og sæle nagler) og andre sentrale tekster knyttet til pasjonsgudstjenesten på langfredag.

De bredt anlagte korsatser er i hovedsak åttestemmige, og de har musiske røtter både i russisk-ortodoks kirkemusikk og i gregoriansk korsang, samtidig som også vår egen tids tonefølelse og klangverden er klart til stede.

Slik beskriver Kjell Mørk Karlsen strukturen i oppbygning av Lukaspasjonen, et verk som både griper og ryster.

Johannespasjonen opus 100, som Mørk Karlsen skrev til Bergen Domkantoris 20-års jubileum i 1992, slutter med et skrik. Skriket er både en protest mot justismordet som førte mesteren til Golgata, og et nødrop fra jorden.

Lukaspasjonen åpner med et skrik, til teksten av det gammelkirkelige korshyldningsverset: "Ecce lignum crucis, in quo salus mundi pependit. Venite adoremus" (Se korsets tre som verdens Frelser hang på. Kom, la oss tilbe). – Denne korsatsen står som et rystende utropstegn der teksten utlegges som et opprivende, storslagent tonemaleri som fikserer krusifiksets mektige og smertefulle innhold. Mørk Karlsen åpner med denne satsen et rom, fullt av pine, sorg, hat, svik, anger – og håp.

I forbindelse med Johannespasjonen sier Mørk Karlsen: "Jeg har aldri noen gang levd så tett på en tekst som denne. Den gikk i meg dag og natt, måned etter måned. Justismordet – Jesus kom tilbake til Pilatus gang på gang for at man skulle prøve å unngå det som var i ferd med å skje. Og så gikk det galt likevel."

På samme måte har teksten til Lukaspasjonen og de kommenterende tekstene hentet fra den katolske gudstjenestetradisjonen slått ned i Mørk Karlsen. Komponistens klingende budskap røber et til de grader direkte, hengivent og medlidende engasjement. Mørk Karlsen setter toner til den ubegripelige smerten som teksten beskriver. Og kontrastene blir sterke, de dynamiske spenn enorme og de rytmiske artikulasjonene treffende. Men satsene, både de vokale og instrumentale, gir rom for kontemplasjon og stille ettertanke.

De verbale og vokale kommentarene slik de er utformet gjennom de ni korhymnene, utdyper og forsterker Lukaskrusifikset. "Popule meus quid feci tibi aut in quo contristavite? Responde mihi! " (Mitt folk, hva har jeg gjort mot deg? Med hva har jeg bedrøvet deg? Svar du meg!) – Dette inntrengende spørsmålet stilles tidlig i verket og går som en rød tråd gjennom hele pasjonen.

Komposisjonsteknisk tar Kjell Mørk Karlsen på en helt spesiell måte med seg røttene i alt han skriver. Han siterer gjerne gregorianske hymner, vokalt så vel som instrumentalt, som f.eks. "Pange lingua gloriosi" (Pris, min tunge, Herrens legeme). – Tiden står stille og himmelen formelig åpner seg når den siteres, eller når den uendelig vakre gregorianske langfredagshymnen "Vexilla regis" lyder. Teksten knyttes til Jesu død, Mørk Karlsens nennsomme utforming rører til tårer.

Disse elementene legger føringer og en tidløs dåm over hele pasjonen. De blir bærende bjelker for komponistens personlige utforming av motiv og tematikk. Han distanserer seg fra de flyktige moteretninger og fanger opp i seg de verdifulle impulsene disse udefinerbare kurvene avleirer. Disse påvirkningene blir aldri fremmedelementer i hans musikk, de blir derimot naturlige deler som integreres i komponistens uttrykk. Både melodikk, rytmikk, harmonikk og struktur er nøye balansert og utformet. En finner så å si universets orden og likevekt, eller naturens lovmessighet, nedfelt i partituret. Derfor griper de enkleste motiver, derfor treffer de rytmiske poenger, derfor formidles noe vesentlig gjennom de harmoniske vendinger, og derfor er strukturens proporsjoner så overbevisende.

Mørk Karlsens flerstemmighet gjennomlyses av en suveren beherskelse av Palestrinas vokalpolyfoni, dens strenge lovmessighet og orden. Min lærer, Trygve Fischer, sa en gang: "Dersom man behersker Palestrinas polyfoni, skriver man aldri noe som er dårlig." Men å løfte satsen opp på et åndelig plan, fjernt fra kun å være tekniske øvelser, er noe ganske annet. Kjell Mørk Karlsen makter dette. En rekke av satsene, tydelig inspirert av Palestrinas enorme teoretiske krav til melodiføring, rytmikk og harmonikk, står som lysende søyler, og ikke som kopier, dog omformulert og forflyttet flere hundre år, inn i vår tid – som tidløse edelsteiner, eller som vår tids renessansemusikk.

Det samme kan sies om de avsnitt der de musikalske uttrykk peker mot det russisk-ortodokse uttrykk. Kjell Leikvoll formulerte det slik en gang i en musikkanmeldelse i forbindelse med fremførelsen av Johan Kvandals Underet: "Det er ordets valør som er utgangspunktet, både det rent deklamatoriske og dets innhold. Komponisten søker og finner den eksakte effekt i musikken når ord og verselinjer appellerer til fantasien."

Helheten i Mørk Karlsens Lukaspasjonen står frem som et gripende krusifiks der de ulike elementene danner en organisk helhet. Tekstenes utfordrende og sterke budskap utløser Kjell Mørk Karlsens skaperkraft på en måte som røber en betydelig teologisk kompetanse og innsikt. Det er dybdene i Lukaspasjonen som trer frem. Gjennom teknisk og musikalsk mesterskap vokser det frem en åndelig dimensjon som griper og setter varige spor.

Magnar Mangersnes

BERGEN DOMKANTORI

Bergen Domkantori ble stiftet i 1971 av domkantor Magnar Mangersnes, som siden da har vært dirigent og kunstnerisk leder. Under hans direksjon har koret utviklet seg til å bli et av landets ledende, og det har vunnet stor anerkjennelse utenlands. Bergen Domkantori teller ca. 50 sangere og har vært knyttet til Bergen domkirke. Koret fremfører for det meste kirkemusikalske verk i spekteret fra Palestrina til nyskrevet musikk, ofte komponert på oppdrag fra Domkantoriet. På denne måten er koret ledende i fremføring av ny norsk kirkemusikk. Større verk for kor, orkester og solister er ofte på repertoaret, gjerne flerkorig musikk. Koret vektlegger å presentere kirkemusikk som ellers sjelden fremføres. En mengde profane og kirkelige acappellafremføringer i inn- og utland, innspillinger for CD, fjernsyn og radio i tillegg til en rekke sceneoppdrag utgjør Domkantoriets lange merittliste. Koret har gjennomført turnéer i Norge og gjestet Sverige, Danmark, Island, England, Frankrike, Tyskland, Nederland, Italia, Spania og Jugoslavia.

MAGNAR MANGERSNES

Magnar Mangersnes (f. 1938) er organist og dirigent. Han har vært en ledende skikkelse i det kirkemusikalske og symfoniske miljøet i Bergen i mer enn 35 år. Som domkantor i Bergen siden 1971 og med etableringen av Bergen Domkantori har Mangersnes vært med på å gjøre Bergen domkirke til en sentral arena for formidling av kirkemusikk. I tillegg til Domkantoriet har Mangersnes tidligere ledet Bergen lærerskoles kor (1968–74), Musikselskabet Harmoniens kor / Bergen Filharmoniske Kor (1968–87) og Bergen Oratoriekor (fra 1969). Som konsertorganist har han urfremført flere norske orgelverk og holdt en rekke orgelkonserter i inn- og utland. Mangersnes har vært professor ved Griegakademiet, Institutt for musikk. Han har mottatt en rekke priser og utmerkelser, og er ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden.

TOR GRØNN

Tor Grønn (f. 1938) er organist. Han er født i Verdal og fikk grunnleggende musikkundervisning av domorganist Ludvig Nielsen i Trondheim. Han studerte videre ved Kongelige Danske Musikkkonservatorium i København, og senere også i Paris og Roma. Fra 1964 har Grønn vært organist ved Nykirken i Bergen, og han har hatt en utstrakt konsertvirksomhet både i Norge og utlandet.

NILS OLE OFTEBRO

Nils Ole Oftebro har vært engasjert ved Nationaltheateret i Oslo i over 40 år. Han har gjort over 100 roller ved dette teateret, hvoriblant hovedrollen i Ibsens Peer Gynt, Brand og Hedda Gabler.

Han har medvirket i utallige TV-serier og i 17 norske filmer. Han har spilt Ibsen og Strindberg i Danmark og gjort TV-opptreden i Belgia. Han har opptrådt i mange europeiske land, blant dem Skottland og Spania, og dessuten i Japan, Russland og Burkina Faso.

Oftebro er en etterspurt oppleser til kirkelige produksjoner og har i den sammenhengen ofte samarbeidet med norske kor.

KORMEDLEMMER • MEMBERS OF THE CHOIR

SOPRAN
INGRID FJÆR
ASLAUG FURHOLT
KATRINE GABRIELSEN
TORUNN BAKKEN HAUGE
INGUNN LUNDE*
MARIA MARTINSEN
RANDI MIDSON-SLETTBAKK
KARI DAHL NIELSEN
ELISABETH HEIGEN NYGAARD
RANDI RIMBEREID
IDA WIIG SØRENSEN
RANDI VANGEN
ELSE-KRISTIN FOSS VIKENES
LENA ZAHLQUIST

ALT
ELISABETH ANDERSSON
JORUNN ANTUN
IRENE BRENDEHAUG
JORUNN GARNES
MONICA JANGAARD
SOLVEIG MYRÅS JENSEN
ANNVEI BERG LARSEN
GERDA NILSSON
TIRI BERGESEN SCHEI
MAGNI O. STOVELAND
ELLEN SVARTDAL
SISSEL VIST
BRITT ELIN ØYE

TENOR
JOHAN NORDAHL DUE *
TERJE ENDAL
PER MARTIN GRØNLAND
RUNE JOHNSEN KLEVBERG
ISAK MJANGER
ARNE E. NAKLING
PER-JOSTEIN SAMUELSEN
VIGLEIK STOVELAND
JORMA SUONTAMA
BJARTE TENNFJORD
OLAV ULVESETH
OLA KRISTOFFER ØYE

BASS
TERJE FAGERHOLT
EILIF GRYTØYR
ANDERS HEIEN
HARTWIG HOMEYER
ALF TORE HOMMEDAL
KNUT RASMUS KYVIK
ARNE RYGG
ENDRE WARHOLM

*: CHOIR SOLOISTS

KJELL MØRK KARLSEN

Organist and composer Kjell Mørk Karlsen (b. 1947) is one of the most prolific and respected figures in Norwegian cultural life, strongly committed both to his art and to cultural management. He grew up in a family of musicians, receiving organ lessons from his father from the age of fourteen. He continued his education at Oslo Music Conservatory, from where he graduated in 1968 with a degree in organ and church music. He took degrees in oboe and recorders the following years and in 1980–81 he pursued further organ studies with Finn Viderø in Copenhagen.

On the basis of his knowledge of the oboe and recorders he developed further skills in crumhorn and shawm instruments during the 1960s. A pioneer in the early music movement, he was the founder of Pro Musica Antiqua in 1969, an ensemble with which he was active giving concerts, seminars and lectures until 1974.

From 1965–73 he worked as organist, cembalist and chamber musician in Oslo. He was the regular organist of the Norwegian Broadcasting's Boys Choir (Sølvguttene), and keyboard musician with the Oslo Philharmonic Orchestra. For a number of years he taught at the Oslo Music Conservatory, the Norwegian Academy of Music, and at the Rogaland Music Conservatory.

Mørk Karlsen has served as organist and cathedral organist in many churches of Norway (organist 1967–73 in Greverud Church, Oppegård; 1981–89 in Sør-Fron, Gudbrandsdalen; 1990–95 in Slemmestad; cathedral organist 1973–78 in Tønsberg; 1978–81 in Stavanger) and in Finland during his studies with composer Joonas Kokkonen. Since 1995 he has been organist in Asker Church. He has given concerts as organist in Norway, Sweden, Denmark and the Netherlands.

Mørk Karlsen showed interest in composition at an early age, when he was given the task by his father of transcribing early choral music by composers such as Schütz and Praetorius and providing it with Norwegian texts. The close contact with early classical vocal polyphony has had a great influence on his own music. The same can be said about his affiliation with the Musica Sacra movement, a milieu where the influence of composer Egil Hovland was particularly strong.

Mørk Karlsen's multifarious experience as practising musician has proved valuable for his work as a composer. In particular, his years as an oboist with the Norwegian Opera Orchestra were significant for him as a musical dramatist. Also, his many years as a church musician and organist have influenced his work as composer, for example, in

the choice of texts – consider the large collection of 100 motets for the liturgical year (Opus 56). Mørk Karlsen worked on these motets over a period of thirty years and Opus 56 may be said to be his musical testament in this genre.

A number of Mørk Karlsen's works have been commissioned by Norwegian and international cultural institutions. He has been awarded several prizes and has won a number of composition contests. In addition to his work as church musician and composer, he has held many positions in various Norwegian cultural, church, and professional associations.

Magnar Mangersnes
Translation to English: Ingunn Lunde

SELECTED WORKS

1965–72: Missa brevis, Op. 10 No. 1; Three Chorale Sonatas, Op. 13 No. 1, 2 ,3; Magnificat noni toni, Op. 14; Psalm 98, Op. 24 No. 1.

1973–81: Lamentations of Jeremiah, Pp. 25; Concert for Organ and Symphonic Janissary, Op. 28; Psalm 90 for Double Choir, Chamber Orchestra and Organ, Op. 20; Cross and Lily, Op. 34; Sonata for Trumpet and Piano, Op. 40; Chrismas Oratorio, Op. 57.

1982–90: Magnificat 2, Op. 63; String Quartet No. 1, Op. 73; Symphony for Grand Orchestra, Op. 70; Sinfonia da Requiem, Op. 73; Symphony No. 3; Lilja; Musica decima; Sonata mesto, Op. 96.

1991–: St John Passion, Op. 100; Sonata nova, Op. 101; Missa nova, Op. 104; Meditations on Christ, Op. 121; Triptycon, Op. 129; St. Halvard Litany, Op. 130; Concert for Violin and Orchestra, Op. 135, Sinfonia da camera (Symphony No. 9) for 2 Solo Violins and Chamber Orchestra, Op. 145, Holy Windows – Oratorio for Mixed Choir, Organ, Percussion, Soprano and Flute Solo, and Speaker, Op. 146, O magnum mysterium – Christmas Oratorio for Mixed Choir, Speaker and Organ, Op. 147, Were I in the Ranks of Goddesses – A Church Play about Dorothe Engelbretsdatter for Choirs, Instruments and Actors, Op. 150, Daughter of Jephthah – Concerto for Cello and Orchestra, Op. 152, St Luke Passion for Mixed Choir, Organ and Speaker, Op. 153, The Light from an Angel – Trio for Violin, Cello and Piano, Op. 154, Meditations on the Revelation for Solo Organ, Op. 155.

Citation from Norsk Biografisk Leksikon, volume V, Oslo 2002, with permission from Kunnskapsforlaget.

ST LUKE PASSION

Kjell Mørk Karlsen's St Luke Passion, op. 153, was composed in 2006. The main textual source is the Passion of Christ according to St Luke, Chapters 22–23. In Mørk Karlsen's work the text is recited with accompanying organ sequences, while the dramatic narrative is reinforced by additional concertizing organ parts. Nine greater Latin choral hymns function as commentaries to the Gospel text, the words having been taken from early liturgical texts for Good Friday, still in use in the Catholic and Orthodox traditions. These include hymns celebrating the veneration of the Cross, such as Ecce lignum crucis – "See the Wood of the Cross" and Dulce lignum dulces clavus – "Sweet is thy cross and sweet thine iron", as well as other significant texts associated with the Good Friday liturgy. While the large-scale, chiefly eight-part choral compositions have their musical roots both in Russian Orthodox church music and in Gregorian chant, the melodic character and particular sound of our own times are also clearly present in Mørk Karlsen's work. This is how the composer himself describes the structure and design of the St Luke Passion, a work which startles, moves and engages the listener.

The St John Passion, opus 100, composed by Mørk Karlsen for the 20th anniversary of the Bergen Domkantori in 1992, ends with a cry – an outcry which is both a tremendous protest against the judicial murder of Christ at Golgotha and a desperate cry from the earth.

The St Luke Passion opens with a cry based on the words of the early hymn for venerating the Cross: Ecce lignum crucis, in quo salus mundi pependit. Venite adoremus. "See the wood of the cross on which the saviour of the world hung: Come, let us adore it". This choral movement stands as a shocking exclamation mark, where the text is rendered as a grand tone painting conveying the awesome might and pain of the Crucifixion. In this movement, Mørk Karlsen introduces a space filled with pain, grief, hatred, repentance –but also hope.

With reference to the St John Passion, Mørk Karlsen states quite straightforwardly: "I have never lived so closely with a text as with this one. It moved within me day and night, month after month. The judicial murder – Jesus was brought back to Pilate several times so that Pilate might prevent what was about to happen. And then it all went wrong."

The text of the St Luke Passion as well as the commemorative texts from the liturgical tradition affected Mørk Karlsen in a similar way. The composer's resonating message reveals a direct,

devoted and compassionate involvement as he sets to music the unbelievable pain conveyed by the text. The contrasts are sharp, the dynamic span enormous and the rhythmical articulations striking. At the same time, both the instrumental and vocal movements leave room for contemplation and silent reflection.

The textual and vocal commentaries in the nine choral hymns deepen and reinforce Luke's depiction of the Crucifixion. Popule meus quid feci tibi aut in quo contristavite? Responde mihi! "O my people, what have I done to thee? or wherein have I afflicted thee? Answer me." This urgent question, posed early in the work, is repeated again and again, functioning as a major theme throughout the Passion.

From the point of view of compositional technique, Kjell Mørk Karlsen carries further traditional roots in all his music, but in his own particular way. He often cites Gregorian hymns, in vocal as well as instrumental contexts, as for instance in Pange lingua gloriosi corporis mysterium –"Sing, my tongue, the mystery of the Saviour's glorious flesh".Time stands still and heaven opens, as it were, whenever this text is quoted, or when the supremely beautiful Gregorian Good Friday hymn Vexilla regis resonates. This text is likewise linked to the death of Christ; Mørk Karlsen's subtle rendering moves one to tears.

Such elements have a strong impact on Karlsen's rendering of the Passion story, providing it with a special timeless spirit. They become bridges for communicating the composer's personal rendering of traditional motifs and themes. He distances himself from volatile trends and captures the precious impulses from the elusive sediments of such curves. These impulses are never foreign elements in his music; they become natural and integral parts of the composer's expression. Melody, rhythm, harmony and structure are all perfectly balanced and designed. In the musical score one finds, as it were, the order of the universe or the laws of nature. That is why one is captured by the simplest motif, or by a rhythmical sequence; that is why something essential is conveyed through the harmonic sequences; and that is why the structural proportions are so convincing.

Mørk Karlsen's polyphony is distinguished by a masterful command of Palestrina's vocal polyphony, with its rigorous laws and principles. My teacher, Trygve Fischer, once said: "If one masters the polyphony of Palestrina, one will never write anything poor." That said, it is quite another thing to raise a movement to the spiritual level, far beyond technical exercises. Mørk Karlsen does exactly this. A number of the movements are clearly inspired by Palestrina's exacting requirements with regard to melody, rhythm and harmony; they stand as radiant pillars, not as imitations, yet rephrased and transformed over hundreds of years and brought into our own times, as timeless jewels, or as the Renaissance music of our own times.
The same may be said of the parts where the musical expression points towards the Russian Orthodox tradition. As Kjell Leikvoll put it in a review of a performance of Johan Kvandal's Miracle: "it is the timbre of the word which forms the point of departure, affecting both the declamatory element and the content. The composer seeks and finds the precise musical effect as the words and verses appeal to his imagination."

As a whole, Mørk Karlsen's St Luke Passion comes across as a captivating portrayal of the Crucifixion, where different elements form an organic whole. The challenging subject matter and powerful message of the texts trigger Mørk Karlsen's creative forces in ways which reveal significant theological competence and insight. Here, the profundity of the St Luke Passion manifests itself. Through technical and musical mastery, a spiritual dimension is achieved which captures us and and leaves it's mark for ever.

Magnar Mangersnes
Translation to English: Ingunn Lunde

BERGEN DOMKANTORI

Bergen Domkantori was established in 1971 by Magnar Mangersnes, the choir's conductor and artistic director. In addition to presenting church music, the choir also performs secular choir music and folk music. It gives a capella concerts and performs larger works for choir, orchestra and soloists. Several works have been commissioned and premiered by Bergen Domkantori. The choir has made more than 20 recordings, toured throughout Norway and abroad, performed for radio and television, and is the winner of several prizes, amongst them, Spellemannsprisen, the Norwegian equivalent of the Grammy award, and the Grieg Prize.

MAGNAR MANGERSNES

Magnar Mangersnes (b. 1938) is an organist and conductor. He has been a prominent figure in the musical establishment in Bergen and Norway for more than 35 years. As cantor in Bergen Cathedral since 1971 and founder of Bergen Domkantori, Mangersnes has contributed to Bergen Cathedral's leading position as an arena for church music in Norway. In addition to Bergen Domkantori, Mangersnes has conducted other choirs, including Bergen College Choir (1968-74), Bergen Philharmonic Choir (1968-87), and Bergen Oratory Choir (from 1969). As a concert organist, Mangersnes has premiered several Norwegian organ works.

He also served as professor at the Grieg Academy. Mangersnes has received numerous awards and is Knight First Class of the Order of St Olav.

TOR GRØNN

Tor Grønn (b. 1938) is an organist. He was born in Verdal and received his basic musical education from cathedral organist Ludvig Nielsen in Trondheim. He attended the Royal Academy of Music in Copenhagen and continued his studies in Paris and Rome. Since 1964 he has served as organist of Nykirken in Bergen. He has also taught at the Grieg Academy. Grønn has given numerous concerts in Norway and abroad.

NILS OLE OFTEBRO

Nils Ole Oftebro has been a member of the National Theatre's ensemble for over 40 years. He has had more than 100 roles, including lead roles in Ibsen's dramas "Peer Gynt," "Brand," and "Hedda Gabler." He has acted in numerous television series and in 17 Norwegian films in all. He has performed Ibsen and Strindberg in Denmark and made TV appearances in Belgium. Other countries in which he has performed include Scotland, Spain, Japan, Russia, and Burkina Faso. Oftebro is much in demand as a narrator, often in collaboration with Norwegian choirs.

LUKASPASJONEN

ECCE LIGNUM CRUCIS, IN QUO SALUS
MUNDI PEPENDIT. VENITE ADOREMUS.

(Fra Missale Romanum)

SE KORSETS TRE SOM VERDENS FRELSER
HANG PÅ. KOM, LA OSS TILBE.

(Oversettelse fra Messeboken; Missale Romanum, utgitt av Oslo katolske bispedømme, 1961)

LESNING LUK 22, 1–6

Popule meus, quid feci tibi?
aut in quo contristavi te?
responde mihi.
Quia eduxi te de terra Ægypti:
parasti Crucem Salvatori tuo.

Agios o Theos. Sanctus Deus.
Agios ischyros. Sanctus fortis.
Agios athanatos, eleison imas.
Sanctus immortalis, miserere nobis.

Quia eduxi te per desertum
quadraginta annis, et manna cibavi te,
et introduxi te in terram satis bonam:
parasti Crucem Salvatori tuo.

Agios o Theos ...

Quid ultra debui facere tibi, et non feci?
Ego quidem plantavi te vineam meam
speciosissimam: et tu facta es mihi nimis
amara: aceto namque sitim meam potasti:
et lancea perforasti latus Salvatori tuo.

(Fra Missale Romanum)

Mitt folk, hva har jeg gjort mot deg?
Med hva har jeg bedrøvet deg?
Svar du meg!
Fordi jeg har ført deg ut av Egypterlandet,
har du gjort korset rede til din Frelser.

Hellige Gud. Hellige Gud.
Hellige sterke. Hellige sterke.
Hellige udødelige, miskunn deg over oss.
Hellige udødelige, miskunn deg over oss.

Fordi jeg har ført deg gjennom
ørkenlandet i førti år og gitt deg
manna å ete og har ført deg til et fullgodt
land, har du gjort korset rede til din Frelser.

Hellige Gud ...

Hva mer kunne jeg gjøre for deg
og har ikke gjort det? Som min herligste
vingård plantet jeg deg, men du har blitt så
bitter for meg; for med eddik slukket du
min tørst, og med et spyd gjennomboret du din
Frelsers side.

(Oversettelse fra Messeboken 1961)

LESNING LUK 22, 7–13

Pange, lingua, gloriosi
Corporis mysterium,
Sanguinisque pretiosi,
quem in mundi pretium
fructus ventris generosi
Rex effudit Gentium.

Nobis datus, nobis natus
ex intacta Virgine,
et in mundo conversatus,
sparso verbi semine,
sui moras incolatus
miro clausit ordine.

(Thomas Aquinas 1225–1274)

Pris, min tunge, Herrens legem
og det dyre Herrens blod,
lønndomsfulle offergave
som for verdens syndeflod
til vår frelse lot han strømme,
folkekongen mild og god.

Gaven til oss fødtes for oss
av den rene møy og mor.
Ord til såkorn han ut strødde
mens han vandret her på jord.
Siste verk var dette under
som han gav oss ved sitt ord.

(Oversettelse fra Messeboken 1961)

LESNING LUK 22, 14–23

In supremae nocte coenae,
recumbens cum fratribus,
observata lege plene
cibis in legalibus,
cibum turbae duodenae
se dat suis manibus.

Verbum caro, panem verum
verbo carnem efficit:
fitque sanguis Christi merum,
et si sensus deficit,
ad firmandum cor sincerum
sola fides sufficit. Amen.

(Thomas Aquinas 1225–1274)

Siste kvelden før han døde,
benket seg ved bord han har,
nyter påskelam med brødre,
lovens bud i akt han tar.
Da gir han seg selv til føde
for de tolv som med ham var.

Ordet som ble sendt i kjødet,
gjør til kjød det sanne brød,
og til Kristi blod ved bordet
vinen som de alle nød.
Bare tro i rene hjerter
skjønner helt det Herren bød. Amen.

(Oversettelse fra Messeboken 1961)

LESNING LUK 22, 24–38

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Congregavit nos in unum Christi amor.
Exsultemus et in ipso iucundemur.
Timeamus et amemus Deum vivum.
Et ex corde diligamus nos sincero.

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Simul ergo cum in unum congregamur:
ne nos mente dividamur, caveamus.
Cessent iurgia maligna, cessent lites.
Et in medio nostri sit Christus Deus.

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Simul quoque cum beatis videamus,
glorianter vultum tuum, Christe Deus:
gaudium, quod est immensum atque probum,
saecula per infinita saeculorum. Amen.

(Fra Missale Romanum)

Hvor nådefull kjærlighet finnes, er Gud.
Kjærlighet til Kristus har samlet oss.
La oss juble og glede oss i ham.
La oss frykte og elske den levende Gud
og elske ham av et oppriktig hjerte.

Hvor nådefull kjærlighet finnes, er Gud.
Når vi så er samlet til ett, la oss vokte oss
så vi ikke blir skilt i ånden.
La all ond trette vike, la strid vike.
Og Kristus, vår Herre, være i blant oss.

Hvor nådefull kjærlighet finnes, er Gud.
Måtte vi få se med de hellige
ditt strålende åsyn, Kristus, Gud.
Glede, umåtelig og ren, i evigheters
endeløse evighet. Amen.

(Oversettelse fra Messeboken 1961)

LESNING LUK 22, 39–46

Qui in diebus carnis suae preces
supplicationesque ad eum, qui possit
illum salvum facere a morte, cum clamore
valido et lacrimis offerens, exauditus est pro
sua reverentia. Et quidem cum esset Filius
Dei, didicit ex iis, quae passus est, oboedientiam:
et consummatus, factus est omnibus
obtemperantibus sibi causa salutis aeternae,
appellatus a Deo pontifex iuxta ordinem
Melchisedech.

Dengang Jesus levde på jorden,
bad og bønnfalt han med høye rop
og tårer ham som kunne berge ham fra
døden, og han ble bønnhørt fordi han var
gudfryktig. Enda han var Sønn, lærte han
lydighet av det han led. Da han hadde
nådd fullendelsen, ble han opphav til
evig frelse for alle dem som adlyder ham;
Gud hadde da gitt ham navnet
Øverstеprest på Melkisedeks vis.

LESNING LUK 22, 47–71

Ego propter te flagellavi Aegyptum cum
primogenitis suis: et tu me
flagellatum tradidisti.

Popule meus, quid feci tibi?
aut in quo constristavi te?
responde mihi.

Ego eduxi te de Aegypto, demerso Pharaone
in Mare Rubrum: et tu me tradidisti
principibus sacerdotum.

(Fra Missale Romanum)

Jeg slo for din skyld Egypt og de
førstefødte der, og du har gitt meg
over til hudflengning.

Mitt folk, hva har jeg gjort mot deg,
med hva har jeg bedrøvet deg?
Svar du meg!

Jeg førte deg ut av Egypt og styrtet
Farao ned i Rødehavet, og du har utlevert
meg til ypperstеprestene.

(Oversettelse fra Messeboken 1961)

LESNING LUK 23, 1–7

Ego ante te aperui mare: et tu aperuisti
lancea latus meum.

Popule meus ...

Ego ante te praeivi in columna nubis:
et tu me duxisti ad praetorium Pilati.

(Fra Missale Romanum)

Jeg åpnet havet for deg, og du åpnet
min side med et spyd.

Mitt folk ...

Jeg gikk framfor deg i skystøtten,
og du førte meg til domstolen hos Pilatus.

(Oversettelse fra Messeboken 1961)

LESNING LUK 23, 8–12

Ego te pavi manna per desertum:
et tu me cecidisti alapis et flagellis.

Popule meus ...

Ego te potavi aqua salutis de petra:
me potasti felle et aceto.

(Fra Missale Romanum)

Jeg nærte deg med manna i ørkenen,
og du slo meg i ansiktet og hudflengte meg.

Mitt folk ...

Jeg gav deg frelsens vann å drikke ut av fjellet,
og du gav meg galle og eddik å drikke.

(Oversettelse fra Messeboken 1961)

LESNING LUK 23, 13–25

Ego propter te Chananaeorum reges percussi:
et tu percussisti arundine caput meum.

Jeg slo for din skyld kongene av Kanaan,
og du slo meg i hodet med et rør.

Popule meus ...

Mitt folk ...

Ego dedi tibi sceptrum regale: et tu dedisti
capiti meo spineam coronam.

Jeg gav deg et kongesepter, og du gav
meg en tornekrone om hodet.

Popule meus ...

Mitt folk ...

Ego te exaltavi magna virtute: et tu me
suspendisti in patibulo Crucis.

Jeg reiste deg opp med stor makt,
og du hengte meg opp på korsets tre.

Popule meus ...

Mitt folk ...

(Fra Missale Romanum)

(Oversettelse fra Messeboken 1961)

LESNING LUK 23, 26–43

Lustra sex qui iam peregit,
tempus implens corporis,
sponte libera Redemptor
passioni deditus,
Agnus in Crucis levatur
immolandus stipite.

Tretti år er gått til ende,
tiden for hans jordeliv.
Da går Frelseren av egen vilje
til sin offerdød.
Da blir Lammet som skal ofres,
løftet opp på korsets tre.

Crux fidelis, inter omnes
arbor una nobilis:
nulla silva talem profert
fronde, flore, germine.

Kors, mer trofast du enn alle trær,
du edleste blant dem.
Aldri bar vel jordens skoger
løv og blomst og frukt som du.

Flecte ramos, arbor alta,
tensa laxa viscera,
et rigor lentescat ille,
quem dedit nativitas:
et superni membra Regis
tende miti stipite.

Høye tre, senk dine grener,
alle trevler vekne her.
Han som engang gav deg vokster,
mykne nå den harde ved,
så at lint vår Konges lemmer
bæres kan av korsets tre.

Dulce lignum, dulces clavos,
dulce pondus sustinet.

Sæle kors og sæle nagler,
sæle byrde som du bar.

Sola digna tu fuisti
ferre mundi victimam:
atque portum praeparare
arca mundo naufrago:
quam sacer cruor perunxit
fusus Agni corpore.

Bare du ble funnet verdig
til å være offerbenk,
arken som fra skipbrotts fare
fører oss i trygge havn.
Du ble salvet med det dyre
blodet som fra Lammet rant.

Crux fidelis ...

Kors, mer trofast ...

Sempiterna sit beatae
Trinitati gloria:
Aequa Patri Filioque:
par decus Paraclito:
unius Trinique nomen
laudet universitas. Amen.

Lov og pris og evig ære
hellige Treenighet.
Ære Faderen og Sønnen
og den Hellige Guds Ånd.
Hele universet lover
den treenige Guds navn. Amen.

(Venantius Fortunatus 530–609)

(Oversettelse Messeboken 1961)

LESNING LUK 23, 44–49

Stabat Mater dolorosa
iuxta crucem lacrimosa,
dum pendebat Filius.

Den smertefulle moder
stod med gråt under korset
mens sønnen hang derpå.

Cuius animam gementem,
contristatam et dolentem,
pertransivit gladius.

Hennes sukkende, bedrøvede
og sørgende sjel
ble gjennomstunget av sverdet.

Eia, Mater, fons amoris,
me sentire vim doloris
fac, ut tecum lugeam!

Å moder, kjærlighetens kilde,
la meg føle din heftige smerte
slik at jeg kan sørge med deg.

Fac, ut ardeat cor meum
in amando Christum Deum,
ut sibi complaceam!

Fac me plagis vulnerari,
fac me cruce inebriari,
et cruore Filii!

Flammis ne urar succensus,
per te, Virgo, sim defensus
in die iudicii!

(Jacopone da Todi † 1306)

La mitt hjerte brenne
av kjærlighet til Kristus, min Gud,
slik at jeg kan behage ham.

La meg såres med hans sår
og beruses av
sønnens kors og blod.

For at jeg ikke skal brennes i
dypets flammer, vær du, jomfru,
min forsvarer på dommens dag.

*(Oversettelse fra Salme- og Bønnebog,
St. Ansgars forlag, København 1961)*

LESNING LUK 23, 50–56

Crucem tuam adoramus, Domine:
et sanctam resurrectionem tuam
laudamus et glorificamus:
ecce enim, propter lignum venit gaudium
in universo mundo.

Deus misereatur nostri et benedicat nobis.

Illuminet vultum suum super nos,
et misereatur nostri.
Amen.

(Fra Missale Romanum)

Ditt kors hyller vi, Herre,
og lover og herliggjør din hellige
oppstandelse;
for se, ved korset er det kommet glede
inn i all verden.

Gud miskunne seg over oss og velsigne oss.

Han la sitt ansikt lyse over oss
og være oss nådig.
Amen.

(Oversettelse fra Messeboken 1961)

ST. LUKE PASSION

ECCE LIGNUM CRUCIS, IN QUO SALUS
MUNDI PEPENDIT. VENITE ADOREMUS.

(From Missale Romanum)

BEHOLD THE WOOD OF THE CROSS, ON WHICH
HUNG THE SALVATION OF THE WORLD.
COME, LET US ADORE!

(Translation: traditional)

READING ST. LUKE 22, 1–6

Popule meus, quid feci tibi?
aut in quo contristavi te?
responde mihi.
Quia eduxi te de terra Ægypti:
parasti Crucem Salvatori tuo.

Agios o Theos. Sanctus Deus.
Agios ischyros. Sanctus fortis.
Agios athanatos, eleison imas.
Sanctus immortalis, miserere nobis.

Quia eduxi te per desertum
quadraginta annis, et manna cibavi te,
et introduxi te in terram satis bonam:
parasti Crucem Salvatori tuo.

Agios o Theos ...

Quid ultra debui facere tibi, et non feci?
Ego quidem plantavi te vineam meam
speciosissimam: et tu facta es mihi nimis
amara: aceto namque sitim meam potasti:
et lancea perforasti latus Salvatori tuo.

(From Missale Romanum)

Ye people: what have I made you or in
what have I offended you?
Answer me.
Because I took you out of the earth of Egypt, have you
prepared a cross to your Savior.

O sacred God. O sacred God.
O strong saint. O strong saint.
O Immortal saint, have mercy on us.
O Immortal saint, have mercy on us.

Because I took you out of the desert
during forty years, I fed you with the
manna, and I introduced you in a good
earth, you prepared a cross to your Saviour.

O sacred God ...

What more could I have done for you?
I planted you as my fairest vine,
but you yielded only bitterness:
when I was thirsty you gave me vinegar to drink,
And you pierced your Savior with a lance.

(Translation: traditional)

READING ST. LUKE 22, 7–13

Pange, lingua, gloriosi
Corporis mysterium,
Sanguinisque pretiosi,
quem in mundi pretium
fructus ventris generosi
Rex effudit Gentium.

Nobis datus, nobis natus
ex intacta Virgine,
et in mundo conversatus,
sparso verbi semine,
sui moras incolatus
miro clausit ordine.

(Thomas Aquinas 1225–1274)

Sing, my tongue, the Savior's glory
of His flesh the mystery sing;
of the Blood, all price exceeding,
shed by our immortal King,
destined, for the world's redemption,
from a noble womb to spring.

Of a pure and spotless Virgin
born for us on earth below,
He, as Man, with man conversing,
stayed, the seeds of truth to sow;
then he closed in solemn order
wondrously His life of woe. Amen.

READING ST. LUKE 22, 14–23

In supremae nocte coenae,
recumbens cum fratribus,
observata lege plene
cibis in legalibus,
cibum turbae duodenae
se dat suis manibus.

Verbum caro, panem verum
verbo carnem efficit:
fitque sanguis Christi merum,
et si sensus deficit,
ad firmandum cor sincerum
sola fides sufficit. Amen.

(Thomas Aquinas 1225–1274)

On the night of that Last Supper,
seated with His chosen band,
He the Pascal victim eating,
first fulfills the Law's command;
then as Food to His Apostles
gives Himself with His own hand.

Word-made-Flesh, the bread of nature
by His Word to Flesh He turns;
wine into His Blood he changes;
what though sense no change discerns?
Only by the heart in earnest,
faith her lesson quickly learns.

(Translated by Fr. Edward Caswall 1814–1878)

READING ST. LUKE 22, 24–38

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Congregavit nos in unum Christi amor.
Exsultemus et in ipso iucundemur.
Timeamus et amemus Deum vivum.
Et ex corde diligamus nos sincero.

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Simul ergo cum in unum congregamur:
ne nos mente dividamur, caveamus.
Cessent iurgia maligna, cessent lites.
Et in medio nostri sit Christus Deus.

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Simul quoque cum beatis videamus,
glorianter vultum tuum, Christe Deus:
gaudium, quod est immensum atque probum,
saecula per infinita saeculorum. Amen.

(From Missale Romanum)

Where charity and love are, God is there.
Christ's love has gathered us into one.
Let us rejoice and be pleased in Him.
Let us fear, and let us love the living God.
And may we love each other with a sincere heart.

Where charity and love are, God is there.
As we are gathered into one body,
Beware, lest we be divided in mind. Let
evil impulses stop, let controversy cease,
and may Christ our God be in our midst.

Where charity and love are, God is there.
And may we with the saints also, See Thy
Face in Glory, O Christ our God:
The joy that is immense and good, unto
the ages through infinite ages. Amen.

(Translated by Michael W. Martin)

READING ST. LUKE 22, 39–46

Qui in diebus carnis suae preces
supplicationesque ad eum, qui possit
illum salvum facere a morte, cum clamore
valido et lacrimis offerens, exauditus est pro
sua reverentia. Et quidem cum esset Filius
Dei, didicit ex iis, quae passus est, oboedientiam:
et consummatus, factus est omnibus
obtemperantibus sibi causa salutis aeternae,
appellatus a Deo pontifex iuxta ordinem
Melchisedech.

Who, in the days of His flesh, when He
had offered up prayers and supplications
with vehement crying and tears to Him who was
able to save Him from death, and was heard because
of His godly fear, though He was a Son, yet He learned
obedience by the things which he suffered.
And having been perfected, He became the author
of eternal salvation to all who obey Him, called by
God as High Priest "according to the order of
Melchizedek".

Hebrews 5, 7-10

READING ST. LUKE 22, 47–71

Ego propter te flagellavi Aegyptum cum primogenitis suis: et tu me flagellatum tradidisti.

Because I punished Egypt with their first-borns, have you surrendered to be lashed?

Popule meus, quid feci tibi? aut in quo constristavi te? responde mihi.

Ye people: what have I made you or in what have I offended you? Answer me.

Ego eduxi te de Aegypto, demerso Pharaone in Mare Rubrum: et tu me tradidisti principibus sacerdotum.

I took you out of Egypt, I sank the Pharaoh in the Red Sea and you delivered me to the princes of the priests.

(From Missale Romanum)

READING ST. LUKE 23, 1–7

Ego ante te aperui mare: et tu aperuisti lancea latus meum.

I opened the Red Sea before you and you opened my side with the lance.

Popule meus ...

Ye people ...

Ego ante te praeivi in columna nubis: et tu me duxisti ad praetorium Pilati.

I guided you in the cloud column and you took me to Pilate's courtroom.

(From Missale Romanum)

READING ST.LUKE 23, 8–12

Ego te pavi manna per desertum: et tu me cecidisti alapis et flagellis.

I fed you with manna in the desert and you hurt me with slaps and lashes.

Popule meus ...

Ye people ...

Ego te potavi aqua salutis de petra: me potasti felle et aceto.

Of the rock I gave you to drink the healthy water but you gave me to drink bile and vinegar.

(From Missale Romanum)

READING ST. LUKE 23, 13–25

Ego propter te Chananaeorum reges percussi: et tu percussisti arundine caput meum.

I hurt theCanaanite kings for you and you hurt my head with a cane.

Popule meus ...

Ye people ...

Ego dedi tibi sceptrum regale: et tu dedisti capiti meo spineam coronam.

I gave you a real scepter and you put in my head a crown of thorns.

Popule meus ...

Ye people ...

Ego te exaltavi magna virtute: et tu me suspendisti in patibulo Crucis.

I exalted you with great power and you lifted me in the scaffold of the cross.

Popule meus ...

Ye people ...

(From Missale Romanum)

(Translation: traditional)

READING ST. LUKE 23, 26–43

Lustra sex qui iam peregit,
tempus implens corporis,
sponte libera Redemptor
passioni deditus,
Agnus in Crucis levatur
immolandus stipite.

Thus did Christ to perfect manhood
in our mortal flesh attain:
then of His free choice He goeth
to a death of bitter pain;
and as lamb, upon the altar of the cross,
for us slain.

Crux fidelis, inter omnes
arbor una nobilis:
nulla silva talem profert
fronde, flore, germine.

Faithful Cross! Above all other,
one and only noble Tree!
None in foliage, none in blossom,
none in fruit thy peers, may be.

Flecte ramos, arbor alta,
tensa laxa viscera,
et rigor lentescat ille,
quem dedit nativitas:
et superni membra Regis
tende miti stipite.

Lofty tree, bend down thy branches,
to embrace thy sacred load;
oh, relax the native tension
of that all too rigid wood;
gently, gently bear the members
of the dying King and God.

Dulce lignum, dulces clavos,
dulce pondus sustinet.

Sola digna tu fuisti
ferre mundi victimam:
atque portum praeparare
arca mundo naufrago:
quam sacer cruor perunxit
fusus Agni corpore.

Crux fidelis ...

Sempiterna sit beatae
Trinitati gloria:
Aequa Patri Filioque:
par decus Paraclito:
unius Trinique nomen
laudet universitas. Amen.

(Venantius Fortunatus 530–609)

Sweetest wood and sweetest iron!
Sweetest Weight is hung on thee!

Tree, which solely wast found worthy
the world's Victim to sustain.
harbor from the raging tempest!
ark, that saved the world again!
Tree, with sacred blood anointed
of the Lamb for sinners slain.

Faithful Cross ...

Blessing, honor, everlasting
to the immortal Deity;
to the Father, Son, and Spirit,
equal praises ever be;
glory through the earth and heaven
to Trinity in Unity. Amen.

(Translated by Fr. Edward Caswall 1814–78)

READING ST. LUKE 23, 44–49

Stabat Mater dolorosa
iuxta crucem lacrimosa,
dum pendebat Filius.

Cuius animam gementem,
contristatam et dolentem,
pertransivit gladius.

Eia, Mater, fons amoris,
me sentire vim doloris
fac, ut tecum lugeam!

At the cross her station keeping,
stood the mournful mother weeping,
close to Jesus to the last.

Through her heart, his sorrow sharing,
all his bitter anguish bearing,
Lo! the piercing sword had passed.

O, thou Mother, fount of love,
touch my spirit from above,
make my heart with thine accord.

Fac, ut ardeat cor meum
in amando Christum Deum,
ut sibi complaceam!

Fac me plagis vulnerari,
fac me cruce inebriari,
et cruore Filii!

Flammis ne urar succensus,
per te, Virgo, sim defensus
in die iudicii!

(Jacopone da Todi † 1306)

Make me feel as thou has felt;
make my soul to glow and melt
with the love of Christ our Lord.

Wounded with his every wound,
steep my soul till it hath swooned
in His very blood away.

Thus aflame with fire of love,
shield me, Virgin, from above,
when I hear the Judgement call.

(Translated by Fr. Edward Caswall 1814–1878)

READING ST. LUKE 23, 50–56

Crucem tuam adoramus, Domine:
et sanctam resurrectionem tuam
laudamus et glorificamus:
ecce enim, propter lignum venit gaudium
in universo mundo.

Deus misereatur nostri et benedicat nobis.

Illuminet vultum suum super nos,
et misereatur nostri.
Amen.

(From Missale Romanum)

We adore, O Lord your cross;
we praise and we glorify your sacred
resurrection.
Because for the timber of the cross the joy
came to the whole world.

God be merciful unto us, and bless us;

and shew us the light of his countenance,
and be merciful unto us.
Amen.

(Translation: traditional)